

Knjiga proroka Daniela – sto šezdeset i pet

Otkrivanje proročkoga tkanja: od Aleksandra Velikoga do suvremenoga Rima

Jeff Pippenger

2024-03-29

Sada ćemo razmotriti povijest koja se odigrala nakon iznenadne smrti Aleksandra Velikoga, a koja predstavlja razdoblje od godine 538. do vremena svršetka 1798. godine.

I kad on ustane, njegovo će se kraljevstvo slomiti i razdijeliti prema četirima vjetrovima nebeskim; ali ne njegovu potomstvu, niti prema vlasti kojom je vladao; jer će njegovo kraljevstvo biti iščupano i pripasti drugima, a ne onima. I kralj juga bit će silan, i jedan od njegovih knezova; ali on će biti silniji od njega i imat će vlast; njegova će vlast biti velika vlast. I na kraju godina oni će se udružiti; jer će kći kralja juga doći kralju sjevera da sklopi nagodbu; ali ona neće zadržati snagu mišice; niti će on opstati, ni njegova mišica; nego će ona biti predana, i oni koji su je doveli, i onaj koji ju je rodio, i onaj koji ju je krijepio u ona vremena. Ali iz mladice njezina korijena jedan će ustati na njegovo mjesto, koji će doći s vojskom i ući u tvrđavu kralja sjevera, i postupat će protiv njih, i nadvladat će. I odvest će u sužanjstvo u Egipat i njihove bogove, s njihovim knezovima i s njihovim dragocjenim posudama od srebra i zlata; i on će trajati više godina od kralja sjevera. Tako će kralj juga doći u svoje kraljevstvo i vratiti se u svoju zemlju. Daniel 11:4–9.

Naposljetku, nakon što je kraljevstvo Aleksandra Velikoga bilo razbijeno, oni koji su se borili za vlast nad negdašnjim kraljevstvom sveli su se na dva glavna kraljevstva. Jedno kraljevstvo koje je upravljalo jugom nekadašnjega Aleksandrova carstva, a drugo koje je upravljalo sjeverom. Od toga trenutka nadalje u proročkom se izvještaju označuju jednostavno kao kralj juga i kralj sjevera. Jednom kada je borba za svjetsku prevlast dosegla točku na kojoj je prikazana samo između kralja sjevera i kralja juga, simboli tih dvaju kraljevstava nastavljaju se kroz cijelo poglavlje.

U petom retku kralj juga biva utvrđen i moćan, ali i kralj sjevera je moćan, a njegovo je kraljevstvo veće. Zatim, u šestom retku, kralj juga predlaže savez sa sjevernim kraljevstvom. Mirovni je ugovor osiguran time što kralj juga daje svoju kćer kralju sjevera, kako bi je kralj sjevera mogao uzeti za ženu i potvrditi njihov savez obiteljskom vezom. Kralj sjevera pristao je na to, otpustio svoju ženu i oženio se princezom s juga, te je savez bio uspostavljen.

Na koncu južna princeza rađa muško dijete, ali se s vremenom kralj sjevera zasitio svoje nove žene te ju je odbacio, kao što je bio učinio i sa svojom prvom ženom, te ponovno uzima svoju prvu ženu; no čim je prvotna žena vraćena i dobije priliku, ona ubija kralja sjevera, njegovu južnu nevjestu, njezino dijete i cijelu njezinu egipatsku pratnju. Čin kojim je prvotna žena ubila južnu princezu i njezino dijete razbjesnjuje obitelj južne princeze, te jedan od njezine braće podiže vojsku i napada sjeverno kraljevstvo.

Južna vojska nadvladava sjevernoga kralja, a potom biva pogubljena prva žena koja je ubila sjevernoga kralja, njegova južna nevjesta i dijete. Sin izvorne žene, koji je pri smrti svojega oca bio postavljen za vladajućega kralja sjevera, biva zarobljen i odveden natrag u Egipat od strane južnoga kralja, zajedno s nekim egipatskim artefaktima i idolima koje je sjeverno kraljevstvo bilo odnijelo iz južnoga kraljevstva u ranijim bitkama. Jednom u Egiptu, zarobljeni sjeverni kralj pada s konja i umire. Uriah Smith tu povijest ovako identificira.

„STIH 6. I na kraju godina oni će se združiti; jer će kći kralja juga doći kralju sjevera da sklopi sporazum; ali ona neće zadržati snagu mišice; niti će on opstati, ni njegova mišica; nego će ona biti predana, i oni koji su je doveli, i onaj koji ju je rodio, i onaj koji ju je krijepio u ona vremena.“

„Bili su česti ratovi između kraljeva Egipta i Sirije. Osobito je to bio slučaj s Ptolemejem Filadelfom, drugim kraljem Egipta, i Antiohom Teom, trećim kraljem Sirije. Naposljetku su se sporazumjeli sklopiti mir pod uvjetom da Antioh Teo otpusti svoju prvu ženu, Laodiku, i njezina dva sina te da se oženi Berenikom, kćeri Ptolemeja Filadelfa. Ptolemej je stoga doveo svoju kćer Antiohu, dajući s njom neizmjereno velik miraz.“

„Ali ona neće zadržati silu ruke“; to jest, svoj utjecaj i moć kod Antioha. I tako se i pokazalo; jer je nedugo zatim, u nastupu ljubavi, Antioh ponovno doveo na dvor svoju prijašnju ženu, Laodiku, i njezinu djecu. Tada proročanstvo kaže: „Ni on [Antioh] neće opstati, ni njegova ruka“, odnosno potomstvo. Laodika, vraćena u milost i na vlast, bojala se da bi je Antioh, zbog prevrtljivosti svoje naravi, mogao ponovno obešćastiti i pozvati natrag Bereniku; i smatrajući da ništa osim njegove smrti ne bi bilo djelotvorna zaštita od takve mogućnosti, ubrzo je prouzročila da bude otrovan. Niti ga je u kraljevstvu naslijedilo njegovo potomstvo po Bereniki; jer je Laodika tako upravljala prilikama da je osigurala prijestolje svome najstarijem sinu, Seleuku Kaliniku.

„Ali takva bezbožnost nije mogla dugo ostati nekažnjena, kao što proroštvo dalje pretkazuje, a daljnja povijest potvrđuje.“

„REDAK 7. Ali iz izdanka njezinih korijena podići će se jedan na njegovu mjestu, koji će doći s vojskom, ući u tvrđavu kralja sjevera, postupiti protiv njih i nadvladati: 8. I odvest će u Egipat kao sužnje i njihove bogove, s njihovim knezovima i s njihovim dragocjenim posudama od srebra i od zlata; i on će nadživjeti kralja sjevera za više godina. 9. Tako će kralj juga doći u svoje kraljevstvo, pa će se vratiti u svoju zemlju.“

„Ta grana iz istoga korijena kao i Berenika bio je njezin brat, Ptolemej Euerget. Tek što je nakon svoga oca, Ptolemeja Filadelfa, naslijedio kraljevstvo Egipta, gorljiv da osveti smrt svoje sestre Berenike, podigao je golemu vojsku i provalio na područje kralja sjevera, to jest Seleuka Kalinika, koji je sa svojom majkom Laodikom vladao Sirijom. I nadvladao ih je, čak do osvajanja Sirije, Kilikije, gornjih krajeva s onu stranu Eufrata i gotovo cijele Azije. No, čuvši da je u Egiptu izbila pobuna koja je zahtijevala njegov povratak kući, oplijenio je kraljevstvo Seleukovo, odnio četrdeset tisuća talenata srebra i dragocjene posude te dvije tisuće i pet stotina likova bogova. Među njima bili su i likovi koje je nekoć Kambiz uzeo iz Egipta i odnio u Perziju. Egipćani, posve odani idolopoklonstvu, podarili su Ptolemeju naslov Euerget,

ili Dobročinitelj, kao izraz počasti zato što je tako, nakon mnogo godina, vratio njihove porobljene bogove.“

„Ovo je, prema biskupu Newtonu, Jeronimov prikaz, izvučen iz drevnih povjesničara; ali, kaže on, postoje još sačuvani autori koji potvrđuju nekoliko istih pojedinosti. Apijan nas obavještava da je Laodika, pošto je ubila Antioha, a nakon njega i Bereniku i njezino dijete, Ptolemej, sin Filadelfov, da osveti ta ubojstva, napao Siriju, ubio Laodiku i prodro sve do Babilona. Od Polibija doznajemo da je Ptolemej, prozvan Euerget, silno razgnjevljen zbog okrutnog postupanja prema svojoj sestri Bereniki, pošao s vojskom u Siriju i zauzeo grad Seleukiju, koji su još nekoliko godina potom držale posade egipatskih kraljeva. Tako je ušao u utvrdu kralja sjevera. Polijen tvrdi da je Ptolemej zagospodario svom zemljom od gorja Taurusa sve do Indije, bez rata ili bitke; ali to pogrešno pripisuje ocu umjesto sinu. Justin tvrdi da bi, da Ptolemej nije bio opozvan u Egipat zbog unutarnje pobune, posjedovao cijelo Seleukovo kraljevstvo. Kralj juga tako je došao u područje vlasti kralja sjevera i vratio se u svoju zemlju, kao što je prorok pretekao. A i nadživio je kralja sjevera za više godina; jer je Seleuk Kalinik umro u progonstvu, uslijed pada s konja, a Ptolemej Euerget nadživio ga je četiri ili pet godina.“ Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 250–252.

Proročko obilježje Rima, a stoga i kralja sjevera, jest to da, kako bi bio utvrđen na prijestolju, moraju biti osvojene tri zemljopisne prepreke. Prvi kralj sjevera nakon raspada Aleksandrova razlomljenog kraljevstva bio je uspostavljen po Seleuku Nikatoru, koji je neko kratko vrijeme između 316. i 312. pr. Kr. služio kao vojskovođa Ptolemeju (kralju juga). Ovu činjenicu razmatra peti redak kada kaže: „I kralj juga bit će snažan, i jedan od njegovih knezova; i on će biti snažniji od njega.“ Ptolemej je bio kralj juga, i imao je vojskovođu (jednoga od svojih knezova) kojemu je bilo suđeno postati snažniji od Ptolemeja, a završna rečenica petoga retka kaže: „i imat će vlast; njegova će vlast biti velika vlast.“ Ptolemejev vojskovođa Seleuk trebao je postati prvi kralj sjevera. No da bi Seleuk postao kralj sjevera, trebao se odvojiti od južnoga kralja, a potom osvojiti tri zemljopisna područja.

Prvo područje koje je Seleuk osvojio bio je Istok 301. pr. Kr. Zatim je osvojio Zapad (koji je bio pod vlašću Kasandrova nasljednika) 286. pr. Kr., a potom je zauzeo svoje treće područje na Sjeveru kada je porazio Lizimaha 281. pr. Kr. Kralj sjevera bio je utvrđen na prijestolju 281. pr. Kr.

Mirovni savez koji je poslije bio sklopljen s južnim kraljem dogodio se 252. pr. Kr. Šest godina poslije, 246. pr. Kr., Berenika (južna princeza), njezin sin i sva njezina pratnja bili su pogubljeni. Južni je kralj potom zarobio Laodikejina sina, Seleuka Kalinika, i odveo ga sa sobom natrag u Egipat, gdje je umro paviši s konja. Vladavina prvoga sjevernoga kralja trajala je od 281. pr. Kr. do 246. pr. Kr., što odgovara razdoblju od trideset i pet godina.

Prvi kralj sjevera u jedanaestom poglavlju svladao je tri zemljopisne prepreke kako bi bio učvršćen na prijestolju. Poganski Rim također je svladao tri zemljopisne prepreke kako bi bio učvršćen na prijestolju [vidi Daniel 8:9], a papinski Rim svladao je tri zemljopisne prepreke kako bi bio učvršćen na prijestolju [vidi Daniel 7:20]. Suvremeni Rim također svladava tri zemljopisne prepreke kako bi bio učvršćen na prijestolju [vidi Daniel 11:40–43].

Jednom uspostavljen na prijestolju, prvi kralj sjevera vladao je trideset i pet godina. Jednom uspostavljen na prijestolju, poganski Rim vladao je „vrijeme” (tristo šezdeset godina). Jednom uspostavljen na prijestolju, papinski Rim vladao je „vrijeme, vremena i pola vremena” (tisuću dvjesto šezdeset godina). Jednom uspostavljen na prijestolju, suvremeni Rim vladat će simbolična četrdeset i dva mjeseca (također označena kao „jedan sat”).

Sestra White obavještava nas da će se „velik dio povijesti zabilježene u jedanaestom poglavlju Daniela ponoviti”. Zatim navodi retke trideset i jedan do trideset i šest te kaže: „prizori slični onima opisanima u tim riječima odigrat će se”. U tim je recima papski Rim (gnusoba pustoši) „postavljen” na prijestolje 538. godine, a potom progoni Božji narod „mnogo dana” (tisuću dvjesto i šezdeset godina), sve dok se 1798. ne navrši prvo „ogorčenje”. Povijest redaka trideset i jedan do trideset i šest ponavlja se u posljednjih šest redaka jedanaestog poglavlja, ali ta je povijest također bila savršeno predložena u recima pet do devet.

Uspostava Seleuka kao kralja sjevera 281. pr. Kr. podudara se s godinom 538. Obje predstavljaju ustoličenje kralja sjevera na završetku osvajanja triju zemljopisnih prepreka. Razdoblje papinske vladavine izraženo je na više načina: tisuću dvjesto šezdeset dana, četrdeset i dva mjeseca, vrijeme, vremena i pola vremena, jedno razdoblje te tri i pol godine. Seleukova je vladavina trajala trideset i pet godina, a desetina, ili desetak, od trideset i pet jest tri i pol. Desetina od trideset i pet godina također se izražava kao „tri zarez pet” (3,5) godina. „Tri i pol” simbol je razdoblja papinske vladavine.

Papinstvo je zadobilo svoju smrtonosnu ranu 1798. godine kada je kralj juga, Napoleon Bonaparte (što znači „sretni sin”), poslao svojega generala da zarobi papu. Godinu dana poslije, 1799., papa je umro u progonstvu, kao što je umro i prvi kralj sjevera koji je također bio odveden u sužanjstvo od kralja juga. Seleuk Kalinik umro je padom s konja dok je bio zarobljenik u Egiptu. Papa je onaj koji je jahao na Zvijeri. Zvijer je predstavljala politički sustav kojim se papa služio kako bi ostvarivao svoja sotonska djela. Ta je Zvijer bila ubijena 1798. godine, a papa koji je na njoj jahao i vladao nad Zvijeri umro je godinu dana poslije. Seleuk Kalinik umro je padom s konja (Zvijeri na kojoj je jahao). Sužanjstvo papinstva 1798. i 1799. godine bilo je savršeno predloženo sužanjstvom prvoga kralja sjevera.

Ono što je navuklo gnjev kralja juga na sjevernoga kralja bio je prekršen mirovni ugovor, prikazan odbacivanjem Berenike (južne zaručnice) i njezinom naknadnom smrću od ruke Laodike.

Napoleon je 1797. sklopio mirovni ugovor između Revolucionarne Francuske i papinskih država. Ugovor je nazvan po gradu Tolentinu u Anconi, u Italiji, gdje je bio potpisan. Službeno je okončan u veljači 1798., kada je Francuska zarobila papu. Razlog zbog kojega je ugovor bio poništen bio je nastojanje Francuske da proširi svoju Revoluciju.

Napoleonov general Duphot nalazio se u Rimu 1797. kao dio francuske ekspedicijske vojske koju je poslao Direktorij, tada vladajuća vlada Francuske. Svrha francuske ekspedicije u Italiju, koja je uključivala i prisutnost generala Duphota u Rimu, bila je poduprijeti Rimsku Republiku, kratkotrajnu klijentsku državu koju su na Apeninskom poluotoku uspostavile francuske revolucionarne snage. Francuzi su u to vrijeme bili aktivno uključeni u podupiranje

revolucionarnih pokreta i širenje revolucionarnih ideala diljem Europe. U Italiji su nastojali srušiti monarhije i uspostaviti republike oblikovane po uzoru na Francusku Republiku.

Duphotova prisutnost i djelovanje u Rimu izazvali su protivljenje konzervativnih frakcija, uključujući pristaše Papinske Države i mjesne aristokrate. U prosincu 1797., tijekom sukoba između francuskih postrojbi i pristaša Papinske Države, general Duphot bio je ubijen, te je time stvoren povod da Napoleon sljedeće godine pošalje generala Berthiera kako bi papu odveo u zarobljeništvo. Prekršeni mirovni ugovor između kraljeva juga i sjevera pružio je poticaj u objema povijestima da kralj juga odvede kralja sjevera u zarobljeništvo.

Osmi redak kaže: „odvest će također u ropstvo u Egipat njihove bogove, s njihovim knezovima, i s njihovim dragocjenim posudama od srebra i od zlata.” Kada se Ptolemej vratio u Egipat kao ispunjenje ovoga retka, Egipćani su mu dali naslov „Euergetes” (Dobrotvor), kao priznanje za njegovo djelo vraćanja njihovih idola i umjetnina koje im je prethodno bio oduzeo kralj sjevera. Godine 1798. dogodila se pljačka Rima od strane Francuza. Povjesničari bilježe da je samo jednoga dana viđeno kako pet stotina zaprežnih kola, pod snažnom vojnom pratnjom, napušta grad.

Povorka je sadržavala golem broj antičkih skulptura i renesansnih slika koje je Francuska prisvajala u skladu s prekršenim mirovnim ugovorom iz Tolentina. Među tim umjetninama bili su Laokoontova skupina, Apolon Belvederski, Umirući Gal, Kupidon i Psiha, Arijadna na Naksosu, Venera Medici te kolosalni likovi Tibera i Nila; tapiserije i slike Rafaela, uključujući Preobraženje, Madonnu di Foligno, Madonnu della Sedia, Tizianovu Santa Conversazione; i mnoga druga djela. Tek nekoliko godina poslije ta su ukradena blaga bila izložena u Musée Napoléonien u Louvreu, koji je otvoren 1807. Kao što je Ptolemej bio slavljen zbog vraćanja egipatskih blaga, tako su blaga odnesena iz Rima bila smještena u dijelu muzeja nazvanom po Napoleonu.

Stihovi od petoga do devetoga savršena su paralela povijesti koja započinje godine 538., a završava 1798. i 1799. godine. Oni su u skladu sa stihovima od trideset prvoga do trideset šestoga, što je prikazano u posljednjih šest stihova poglavlja, koji opisuju konačno osnaženje modernoga Rima dok svladava tri prepreke i na koncu dolazi svojemu kraju, a da mu nitko ne priskoči u pomoć. Deseti stih zatim govori o povijesti iz 1989. godine.

Ali njegovi će se sinovi razjariti i skupiti mnoštvo velikih snaga; i jedan će zacijelo doći, preplaviti i proći; potom će se vratiti i razjariti, sve do njegove utvrde. Daniel 11,10.

Povijesno ispunjenje desetoga retka predoznajuće 1989. godinu, kada je papinstvo, u tajnom savezu s Ronaldom Reaganom, „preplavilo” i „prošlo kroz” Sovjetski Savez, ostavivši samo njegovu utvrd (Rusiju), dok se Sovjetski Savez (SSSR) raspadao u slijedu Perestrojke.

I u vrijeme svršetka kralj juga sukobit će se s njim; a kralj sjevera navalit će na njega kao vjhor, s kolima i s konjanicima i s mnogim lađama; i ući će u zemlje, te će preplaviti i proći. Daniel 11:40.

Povijest desetoga retka predstavlja odmazdu za osvajanje kralja sjevera od strane kralja juga 246. pr. Kr. te predoznajuće odmazdu za osvajanje kralja sjevera od strane kralja juga 1798. godine. Četrdeseti redak započeo je vremenom svršetka 1798. godine, kada je kralj juga (ateistička

Francuska) zadao smrtonosnu ranu kralju sjevera (papinskoj vlasti), te se ispunio slomom Sovjetskoga Saveza u vrijeme svršetka 1989. godine. Vrijeme svršetka 1798. godine u četrdesetom je retku predstavljeno izrazom: „I u vrijeme svršetka kralj će ga juga udariti.“ „Dvotočka“ (:) koja odvaja posljednji dio retka označava sljedeće „vrijeme svršetka“ 1989. godine. „A kralj će sjevera navaliti na njega kao vior, s kolima i s konjanicima i s mnogim lađama; i ući će u zemlje, i preplaviti ih i proći preko njih.“

Nastavit ćemo ovu studiju u sljedećem članku.

„Svakom narodu koji je stupio na pozornicu djelovanja bilo je dopušteno zauzeti svoje mjesto na zemlji, kako bi se vidjelo hoće li ispuniti naum ‘Stražara i Sveca’. Proročanstvo je pratilo uspon i pad velikih svjetskih carstava — Babilona, Medo-Perzije, Grčke i Rima. Sa svakim od njih, kao i s narodima manje moći, povijest se ponavljala. Svaki je imao svoje razdoblje kušnje, svaki je podbacio, njegova je slava izblijedjela, njegova je moć iščezla, a njegovo je mjesto zauzeo drugi....”

„Iz uspona i padova naroda, kako je to jasno izloženo na stranicama Svetoga pisma, trebaju naučiti koliko je bezvrijedna puka izvanjska i svjetovna slava. Babilon, sa svom svojom moći i svojim veličanstvom, kakvo naš svijet od tada više nije vidio, — moći i veličanstvom koje su se ljudima onoga vremena činile tako postojanima i trajnim, — kako je potpuno iščeznuo! Kao ‘cvijet trave’ propao je. Tako propada sve što nema Boga za svoj temelj. Samo ono što je povezano s Njegovom namjerom i izražava Njegov karakter može opstati. Njegova načela jedine su postojane stvari koje naš svijet poznaje.” Education, 177, 184.